

Beleidsplan

Stichting NOX 2023-2027

Maart 2022

Auteurs: Jade Kerste en Jan-Wieger van den Berg

Hoofdactiviteit van Stichting NOX is gelegen in de programmering van het Besiendershuis in Nijmegen.

Het Besiendershuis, al eeuwenlang gegrondvest in Nijmegen, vertelt met kunst de verhalen van de stad.

Sinds 1525 kijkt het Besiendershuis naar de steeds veranderende stad, en kent haar door en door. De naamgever van dit iconische pand aan de Waalkade is de Besiender, die de passerende scheepsladingen op de Waal in opdracht van het stadsbestuur inspecteerde en taxeerde. Tegenwoordig zijn het kunstenaars die vanuit het huis de stad en de rivier observeren en de maat nemen.

Besiendershuis organiseert culturele programma's rond onderwerpen die de stad in zijn greep houden. Dat zijn soms kleinschalige evenementen in huis, en soms grotere projecten buitenshuis; maar altijd over thema's langs langlopende maatschappelijke en culturele lijnen, processen die steeds terugkeren en relevant blijven, ook in de toekomst. Via dit soort lijnen leren we iets over de geschiedenis van de stad, iets over het al dan niet eigenaardig gedrag van de bewoners, maar we leren vooral iets over het nu, over onze huidige positie, betrekkingen en bewegingen. Op deze manier dringen we door tot de haarvaten van onze cultuur. Welke verhalen moeten er verteld worden? Hoe zag de geschiedenis eruit? Wat is van belang in de huidige tijd? En wat voor een toekomst verbeelden we ons? Besiendershuis vraagt en ontvangt kunstenaars, wetenschappers, dichters, denkers en muzikanten van binnen en buiten de stadsgrenzen. Ze buigen zich over deze vragen en zetten de verbeelding in om de stad iets te vertellen.

Onderdeel van deze culturele programma's is vaak een residentie, waarbij de creatieve makers een periode in het Besiendershuis verblijven. Tijdens hun verblijf dompelen zij zich onder in Nijmegen, maken contacten, doen ze er inspiratie op en brengen de stad verbeelding, nieuwe ideeën en kunst. Besiendershuis geeft bewust tijd en ruimte voor de realisatie van betekenisvolle projecten en zoekt bewust het contrast met de alledaagse vluchtigheid.

Verder werken we in culturele programma's altijd samen met andere organisaties, van binnen en buiten het culturele veld. Dit zijn vaak partijen die, net als wij, geworteld zijn in de stad, bijvoorbeeld in het onderwijs, de zorg, of het bedrijfsleven. Maar ook met inwoners zoeken wij graag contact. Besiendershuis initieert, bemiddelt en faciliteert. We zoeken de samenwerking om aandacht te vragen voor een specifiek onderwerp. We bemiddelen tussen verschillende partijen om plannen en activiteiten mogelijk te maken. We faciliteren een verblijfplaats met extra's, een residence +, wanneer vaste partners daarnaar op zoek zijn.

Deze samenwerkingsverbanden zorgen voor de verdere inbedding van de culturele programma's in de samenleving en draagvlak voor de kracht van kunst en cultuur.

In 2020 won het Besiendershuis de Gelderse Pauwenveer, een initiatief van het Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland. Het juryrapport vermeldt dat Besiendershuis met strategisch inzicht en tact verbinding weet te leggen met verrassende maatschappelijke vraagstukken en dit in de vorm van projecten, die de betekenis van kunstenaars voor onze samenleving aantoont en zichtbaar maakt.

Team en bestuur

Het tweekoppige team van Besiendershuis heeft de dagelijkse leiding en draagt verantwoordelijkheid voor het programma, en stelt jaarlijks een inhoudelijk jaarverslag samen. Het team wordt bij een aantal projecten aangevuld door een derde persoon.

Het bestuur van stichting NOX bewaakt de langetermijnvisie en is eindverantwoordelijk. Het bestuur opereert volgens de statuten van de stichting. Jaarlijks wordt vier keer vergaderd. Het bestuur bewaakt de financiering en toetst de uitvoering van het inhoudelijk programma.

Een extern boekhouder maakt een financieel jaarverslag.

Team

Jan-Wieger van den Berg
Jade Kerste
Corrie Kuijs

Bestuur

Ton Rijken, voorzitter
Hoofd bureau Onderwijs, Radboud Universiteit Nijmegen

Anna Kerkhoff, secretaris
Marketing en communicatie, Kunsthal Rotterdam

Ron Twaalfhoven, penningmeester
Belastingadviseur VvAA, 's Hertogenbosch

Bas Mühren, algemeen bestuurslid
Onderzoeker / curator, Museum Kröller-Müller Otterlo

Doelstelling en ambities

Missie

Besiendershuis zet kunst en cultuur in als middel om nieuwe perspectieven en inzichten zichtbaar te maken voor, over en met de stad Nijmegen en haar inwoners en daarmee bij te dragen aan een betere stad in een woelige wereld. Het oude Besiendershuis als residentie en werk- en ontmoetingsplek is door de bijzondere connectie met het verleden, heden en de toekomst van Nijmegen het fundament.

Visie

Besiendershuis is nieuwsgierig naar de samenleving en wil middels kunst- en cultuur een belangrijke bijdrage leveren aan de stad en haar inwoners, zodat deze er mooier, duurzamer en leefbaarder van wordt. Besiendershuis is open en gastvrij. We geven bewust tijd en ruimte aan kunstenaars en denkers van binnen en buiten de stadsgrenzen. We zoeken met onze programma's het contrast met de alledaagse vluchtigheid en vragen onze gasten om zich onder te dompelen in de stad en waardevolle verbanden te leggen voor de realisatie van artistieke projecten die een bijdrage leveren aan een fijnere stad. Ons oude huis, in combinatie met onze organisatie, levert vruchtbare grond voor aansprekende kunstprojecten die Nijmegen mooier maken.

Doelstellingen

Besiendershuis wordt met huis en programma de logische schakel binnen het culturele leven in Nijmegen als bijzondere organisatie met een hoogwaardige residentieplek. Besiendershuis wil een vaste plek in het cultuurlandschap verwerven. We bereiken dit door verder te werken aan onze positionering en zichtbaarheid in de stad, en mooie (residentie)programma's te blijven maken met uiteenlopende partners. Met een paar partners gaan we langdurige structurele samenwerkingsverbanden aan, bijvoorbeeld met LUX: samen ontwikkelen we een residentieprogramma gericht op de toekomst van Nijmegen.

We willen een financieel meer onafhankelijke organisatie worden. Naast de nodige financiering middels subsidies, gaan we een financiële mix bewerkstelligen met sponsoring, vrienden en ambassadeurs, verhuur en langdurige samenwerkingsverbanden. We werken ernaar toe de komende jaren om 50% procent van onze begroting te dekken door inkomsten als sponsoring, vrienden, verhuur, etc. Om deze financieringsmix te realiseren, gaan een ontwikkeltraject aan met een specialist in culturele financiering.

We willen open blijven staan voor kleinschalige artistieke initiatieven, speelsheid en laagdrempeligheid. Dit is een uitdaging in een tijd waarin we ook veel willen inzetten op het binnenhalen van meer financiering, maar de financiering geeft ons ook juist de kans om laagdrempelige programma's met vaak jonge makers te blijven maken.

Kernwaarden

Verbinding / betrokkenheid / nieuwsgierigheid / gastvrij / doelgericht / kwaliteit / publieksgericht / flexibiliteit / impact

Verwerving van inkomsten

De laatste jaren is het Besiendershuis afhankelijk geweest van een financiële bijdrage van de gemeente en tal van andere fondsen en subsidies. Daar willen we verandering in brengen, zodat we voor het voortbestaan van ons programma minder afhankelijk worden van onzekere fondsen en subsidies. We willen daarom de komende jaren een grotere focus gaan leggen op cultureel ondernemerschap.

Subsidies en fondsen

Besiendershuis/NOX ontvangt een structurele bijdrage van de gemeente Nijmegen van 50.000 euro per jaar. Met deze ondersteuning wordt een cultureel programma ontwikkeld en uitgevoerd door het team. De bijdrage van de gemeente Nijmegen moet gezien worden als een exploitatiebijdrage. Per project vraagt NOX/Besiendershuis financiële ondersteuning in bij regionale en landelijke fondsen die passen bij vorm en inhoud van ieder project.

Verhuur

De verhuur van het bovenhuis in een cultureel interessante inbedding is een verdienmodel. Veel culturele partijen in de stad weten ons al te vinden als plek om hun gasten te laten verblijven. Onlangs is het interieur van het Besiendershuis vernieuwd en dit is een aanleiding geweest om onze verhuur te professionaliseren.

Sponsoring

Naast de verhuur van het bovenhuis, willen we onze financieringsmix verrijken met sponsoring. Het is ons doel om in de komende jaren een steeds groter aandeel van onze inkomsten te laten komen uit sponsorgelden of giften. Sponsoring op kleine schaal en 'in natura' gebeurt al. We zien ook mogelijkheden voor sponsoring op grotere schaal, omdat Besiendershuis een programma maakt dat nauw aan de stad Nijmegen is verbonden en al jaren laat zien een betrouwbare culturele partner te zijn. We denken hiermee bedrijven en ondernemers uit de stad warm te kunnen maken om zich met ons programma of met programma-onderdelen van Besiendershuis te willen affichereren.

De motivatie om sponsoring opnieuw aan te pakken is enerzijds om onze financiële voetafdruk te vergroten, aan de andere kant is de intrinsieke waardering vanuit lokaal bedrijfsleven een niet te onderschatten versterking van het draagvlak van ons programma. Van fondsen, overheden en publiek krijgen we reeds de waardering, een bijdrage echter vanuit ondernemend Nijmegen maakt het fundament nog completer.

Ambassadeurs

Ook denken we na over manieren om onze achterban in te zetten voor het vergroten van onze financiële draagkracht. Mensen die regelmatig betrokken zijn bij onze projecten en programma's van ons bijwonen zijn wellicht bereid om ons ook financieel te steunen.

Beheer

Financiën worden beheerd door de twee teamleden van Besiendershuis. Het bestuur van NOX controleert. Boekhouding en financieel jaarverslag worden gemaakt door een boekhouder.

Besteding

Het opgebouwde vermogen wordt enerzijds besteed aan honorering van de arbeidskrachten die verbonden zijn aan de stichting en afhandeling van noodzakelijke vaste lasten. Daarnaast worden de inkomsten gebruikt om de programma's te realiseren: honoraria voor kunstenaars, geld voor uitvoering en communicatie. Zo komen alle inkomsten ten goede aan het maken van een afwisselend en kwalitatief cultureel programma voor de stad.

De honorering van de betrokken partijen geschiedt volgens de richtlijnen van de fair practice code.

Culturele Codes.

Code cultural governance

Besiendershuis opereert in de stad vanuit Stichting NOX, een non-profit stichting. Het team van Besiendershuis heeft de dagelijkse leiding en draagt verantwoordelijkheid voor het programma. Het bestuur bewaakt de lange termijnvisie en is eindverantwoordelijk. Conform de statuten vergadert het bestuur tenminste vier keer per jaar. Het bestuur laat zich, middels een protocol, op gezette tijden informeren over de stand van zaken en ontwikkelingen in de dagelijkse praktijk.

Code culturele diversiteit

Besiendershuis streeft ernaar om toegankelijk te zijn voor iedereen, ondanks verschillen in bijvoorbeeld gender, seksuele oriëntatie, religie, opleidingsniveau of leeftijd. In ons team en bestuur vinden we diversiteit in gender, leeftijd en opleiding. Wij merken dat dit een grote meerwaarde heeft in de keuzes die we maken met betrekking tot onze programma's. In het zoeken naar samenwerkingspartners en makers om mee te werken zijn we ons erg bewust van diversiteit. We weten dat in gesprek met anderen de goede ideeën en plannen ontstaan; hoe diverser de mensen met wie je werkt, hoe meer 1+1 drie kan zijn. Bij het nadenken over publiek zijn we altijd bezig met het zoeken naar publieksgroepen die we nog niet vaak zien.

Fair practice code

Besiendershuis zorgt voor een goede hantering van de fair practice code. De praktijk van de afgelopen jaren laat zien dat we in staat zijn om de financiële positie van onze opdrachtnemers goed te onderbouwen. Opdrachten worden niet eerder aangegaan voordat de financiële basis gelegd is. We zorgen goed voor de makers die we betrekken, leggen afspraken contractueel vast en garanderen daarmee een heldere afronding van de samenwerking. Makers worden bij ons goed betaald.